

Трябва да обявя откритие. Известно е, че множество културни съкровища са изчезнали през вековете. Вярвам, че съм открил едно от тях. По-долу излагам доводите си.

В незавидно положение съм, обаче. Ако научната общност не приеме твърденията ми, бих изглеждал като глупак. Ако ги приеме – още по-зле! Обстоятелствата са такива, че не само бих изглеждал като глупак, но бих станал обект на възмущение и погнуса.

Бих могъл да не кажа нищо и никой никога няма да разбере. Но ако имам каквито и да било претенции на учен – или просто на нормално цивилизовано човешко същество – тогава съм длъжен да представя в писмен вид твърденията си, за да могат настоящите и бъдещите ми колеги да ги подложат на оценка днес или след време. При това е необходимо да опиша заплетените обстоятелства около откритието колкото е възможно по-пълно и добросъвестно, защото за да изрекат своята присъда, ще трябва да ги проучат до най-малката подробност. В крайна сметка, може би е за предпочитане да стана известен като глупак или дори мошеник, отколкото да остана напълно неизвестен.

Това ме обрича на болезнен процес. Ще се наложи да обясня и някои позорни деяния. Мъката, която това ме кара да изпитвам, е труднопоносима. Още по-труднопоносимо е обстоятелството, че оставам несигурен относно точната природа на стореното от мен.

Сега, откъде да започна?

Най-логично би било просто да заявя какво точно смятам, че представлява въпросното съкровище. Но тук веднага възниква препятствие, защото то няма име. Бих могъл просто да го опиша, което ще направя, когато му дойде времето, но описанието не би имало особен смисъл, защото предметът на откритието никога преди не е бил описван и никой няма и най-бегла представа как е изглеждал.

Мисля, че единственият начин, по който мога да се справя – а и единственият поносим за мен начин – е да изоставя всякакви опити за ретроспективен разказ.

Ще трябва да се върна назад към самото начало и да изживея всичко, което се случи, в последователността, в която се случи, от миг на миг, обяснявайки конкретните си мисли в конкретните мигове, в които ми хрумваха, наред с ребусите, на които се натъквах, конкретните ми цели през всеки даден момент и възможностите, с които смятах, че разполагам в същия момент, без промените, които предизвиква ретроспекцията.

Това има своите недостатъци. В определени моменти тонът ми сигурно ще звучи неоправдано лекомислено. Но така беше. Повечето от нещата, които правим в живота си, много често изглеждат болезнено неподходящи в светлината на случилото се впоследствие.

И така, отначало!

Връщаме се година назад. Сега сме миналата година. Ранна пролет е. Чудесна отправна точка, както ще стане ясно.

Кой е първият знак, че предстои нещо необикновено?

В моя случай това е парче излиняло сезалово въже за балиране.

Същото сезалово въже, с което ще свърши разказът.

Ранна пролет, да... Един от онези крехко оптимистични начални априлски дни след като часовниците са се престашили да скочат с час напред, но преди метеорологичното време и по-предпазливите дървета да съберат смелостта да ги последват. Кейт и аз пътуваме на север в кола, натъпкана догоре с храна, книги, тигани и излишна дребна покъщнина. Отиваме в провинцията.

Къде е провинцията ли? Чудесен въпрос! Аз лично смятам, че започва от лондонското предградие Еджуеър и завършва на нос Рот, но пък не съм познавач. Според Кейт, която доста отбира от предмета, никаква провинция не започва, поне не и истинската, докато не пътуваме най-малко два часа, не излезем от магистралата и не хванем шосето за Лавенидж. Дори там си остава мнителна – и виждам защо. Всичко все още е доста уредено, като в нарочна изложба за селския бит. Живите плетове са твърде гладко подрязани. Има подозрително много конюшни и школи по езда. От време на време ни застигат впечатляващи повеи от гниеща растителна маса и животински тор, но пък къщите не са каквито трябва да бъдат (същите са като край

Еджуеър), а и хората не изглеждат както трябва. Не че има чак толкова много хора за оглеждане, освен в минаващите коли, също като нас. Вярно, че немалко от тези коли са конструирани за селски живот – нарочно четвъртити и повдигнати високо над земята, за да пазят пътуващите в тях от епидемии на шап. Но пък въпросните пътуващи имат разочароващо градски вид. И в редките случаи, когато се доближаваме до тях достатъчно, за да ги подушим – зареждайки бензин в Колд Кинвър или органични зеленчуци в Касъл Куендън – не намирисват на пръст, тор или мухлясало цвекло. На нищо не намирисват, точно като нас и познатите ни в Лондон.

Споделям мнителността на Кейт. Не ни се иска да сме излезли на сто мили от Лондон, само за да се натъкнем на хора, излезли на сто мили от Лондон, за да избегнат хора като нас!

Провинцията – онова, което ние наричаме провинция – започва след отбивката за Лавенидж по немаркираното тясно шосе отвъд табелата „Бизи Би Хъни“.

След миля-две се спускаме в малка забравена падина. Общината отдавна е занемарила това кътче. Следва газене на половин миля кал и фъшкии, където стадо истински крави прекосява пътя между пасището и доилките. Под храстите отляво на едно място има куп стари тухли и потрошени фаянсови плочки, потънали в коприва и пробити стари емайлирани тенджери. По краищата на забравени ниви стърчат празни паянтови постройки с ръждясали ламарини. Покрити с мъх порти пиано се поклащат с ръждива бодлива тел, провряна през счупените им панци. Постепенно мнителността ни отпада – ето го истинското село! Ето затова плащаме втори данък смет!

И двамата мълчим, докато приближаваме крайната си цел. Не от мнителност относно автентичността на заобикалящото ни, а от опасения какво ще заварим.

Това е първото ни идване за годината. Колко ли ще е влажно леглото? Колко ли ще е усойна кухнята? Дали не са ни отмъкнали тиганите? Какво ли са прогризали мишките? Дали пак не са прояли важни шевове от спалното бельо? Дали не са нападнали и инсталацията?

Този път не е като предишните ни идвания. Не пристигаме само за събота и неделя или за няколко дена. Ще останем два месеца, ако не и три или четири. Ще ни понесе ли такава доза реализъм?

Сега има и друга леко тревожеща новост – продълговатия предмет, заклешен сред вещите на задната седалка и грижливо захванат с двата колана. От него започват да се раздават немощни звуци. Кейт се обръща и съзерцава съдържанието му.

– Нали взе кремчето против подсичане?

– Трябваше да я събудим по-рано! Сега ще трябва да я кърмиш, преди да се е разгоряла печката.

Ще хареса ли на Тилда тук? Ще обикне ли мишките? Ще й се сторят ли студът и влагата така свежи, както и на нас? Ще оцени ли автентичността на всичко наоколо?

Спирам колата наред с постоянната локва в дола край гората, където намерихме мъртвия скитник.

– Ами дали да не вземем да се върнем? – питам. – Обратно въщи.

Кейт ме поглежда. Твърде късно се сещам, че въпросът ми ще се запамети и цитира при случай като поредния признак на онова, което тя смята за мое непостоянство, на приписваната ми склонност внезапно да се пренасочвам от едно начинание към друго. Но засега просто казва:

– Ще я накърмя в колата, докато разтоварваш. Ще оставим двигателя включен.

Продължаваме, без да гласуваме предложението за изоставяне на експедицията. И вече сме там! Към имота няма знак, а само тесен път наляво и добре познатото ни усещане за пристигане, което само ние изпитваме, и би останало недоловимо за други посетители. Тъй като в околността не познаваме никого, който би искал да ни посети, това едва ли е проблем. Бавно напредваме по коловоза. Но когато свиваме отвъд бъзака, от чийто цвят това лято най-накрая ще си направим пенливо вино, не виждаме познатата ни зелена врата. Виждаме разтег сезалово въже за балиране.

Купища сезалово въже за балиране се мотаят из истинската провинция. Основен показател за

истинността на дадено село е това, колко от него е вързано със сезал. Вадим балите от уравнението – без бали!

Откровено, никога не съм и виждал бали, вързани със сезал за балиране. Става въпрос за всичко останало, освен балите – рула черно пластмасово фолио, яркосини найлонови торби за смет, порти, гащи, земеделска техника – всичко, вързано с канап или ръждива тел преди появата на сезала за балиране. Отвиват го от масурите, но никога не го навиват обратно и не го хвърлят, а той е от пластмаса и никога не се разпада. Понякога е розов, понякога – оранжев, та личи отдалеч сред селското зелено и кафяво. Сегашният е розов и придържа затворен задния капак на дъвен ландровър. Дума да не става, че возилото си е автентично. Селско е като алабаш.

Споглеждаме се с Кейт. Гост! И то не някакъв лондонски познат, а истински селски тип. Нима местните пускат сондаж за приятелство след двугодишен пробен срок?

Слизам да разузная, все още с неподходящи обувки, все още не в селски вид, и деликатно танцувам от островче на островче сред калта. Следва гръмък лай и две кучета с размерите на едри овце изскачат иззад вилата. Леко съм смутен, че чужди кучета пазят собствения ми имот от мен. Всъщност съвсем не съм леко смутен, а направо разстроен, че и запратен в калта, която се опитвах да избегна. Не съм прав за кучетата обаче – не се опитват да ме прогонят, а ме приветстват, като възторжено ръгат влажни носове в слабините ми и приятелски бършат лапи в пуловера ми. Докато собственикът им се покаже иззад вилата, почти успявам да придобия неговия автентичен селски вид. А нито аз, нито Кейт сме виждали по-автентичен селски вид. – Долу! – нарежда той с обигран господарски тон, който мигом прави кучетата раболепни. Иде ми и аз да полегна в краката му, но земята е възкална – поне за сегашния ми панталон – та вместо това поемам ръката, която протяга.

– Тони Чърт. Съсед.

Стиска като човек, свикнал да извива вратовете на ранени диви птици. По-висок е от мен и докато вдигам очи към неговите, разполагам с достатъчно време да мерна кални ботуши, кадифян панталон с цвета на кал, както и карирано сако, издържано в кални тонове. По жилетката с цвят на кал има дупки, а всяка възможност за пъстрота, предлагана от триъгълника кафеникаво-зелена бархетна риза над жилетката, е парирана от калнокафява вратовръзка. Дори си има пушка, скосена на две, както е редно, върху лакътя. Дългото му лице, извисяващо се над мен към каскет с кален цвят, е единственото, което не пасва на преобладаващата цветова гама. Седи някак си недосготвено и синкаво-сиво, с няколко недогледани съсиречета от бръснача.

– Помислих си, че може да сте отзад – казва той. – Скелтън спомена, че ще идвате.

Господин Скелтън, както му викаме с Кейт, оправя местните водни помпи и септични ями. Звъннахме му предварително. Представям Кейт. Тони Чърт повдига кално оцветения си каскет, изпод който за кратко лъсва оредяваща коса с каляв цвят.

– Много ми е приятно най-накрая да се запознаем – казва. – Толкова много съм чувал за вас двамата!

– От господин Скелтън ли? – пита Кейт.

И защо не? Човекът, който ти оправя канализацията, има доста какво да разкаже за теб.

– Ами, от всички...

От всички? От жената в будката за вестници, която знае какви вестници четем? От Чарли Тил, който знае какъв размер яйца от щастливи кокошки предпочитаме?

– Радваме се, че сте избрали нашия край. Голям бонус.

Селото най-сетне ни притиска към калната си гръд. А самият Тони Чърт има мирис, който моментално определям като напълно автентичен. Макар и труден за разбор, той е точно онова, което липсваше на останалите хора, до които се доближавахме по пътя. В сместа със сигурност присъства куче, наред с катранената нотка на промазана водонепромокаема тъкан. Присъства и острият дъх на стар вълнен плат. И друго – нещо кораво и нравствено издържано, навярно карболов сапун, изплакнат с ледена вода.

– С Лора се надяхахме да наминете някой път – казва Тони. – На вечеря?

– Колко мило!

– Нищо официално, нали... Да се позапознаем, да ви поразправим местните клюки, вие да ни разкажете какво става по широкия свят. Другия понеделник става ли? Или вторник? Кое време ви е удобно?

Споменавам Тилда.

– Вземете и нея, естествено! Стаи колкото щете да я паркирате! Имението е Ъпуд. Знаете го, нали? Та, другия понеделник към осем! Пасва ли ви с графика за кърмене? Пък, като дойдете, може да се посъветваме с вас за нещо, ако не възразявате.

Да се посъветват? Ами, хубаво! Давам на заден да го пусна да излезе и в колата писва оглушителна тревога.

Нашата прозорлива малка дъщеря се опитва да ни предупреди, че някой се промъква в живота ни.